

บทที่ 4

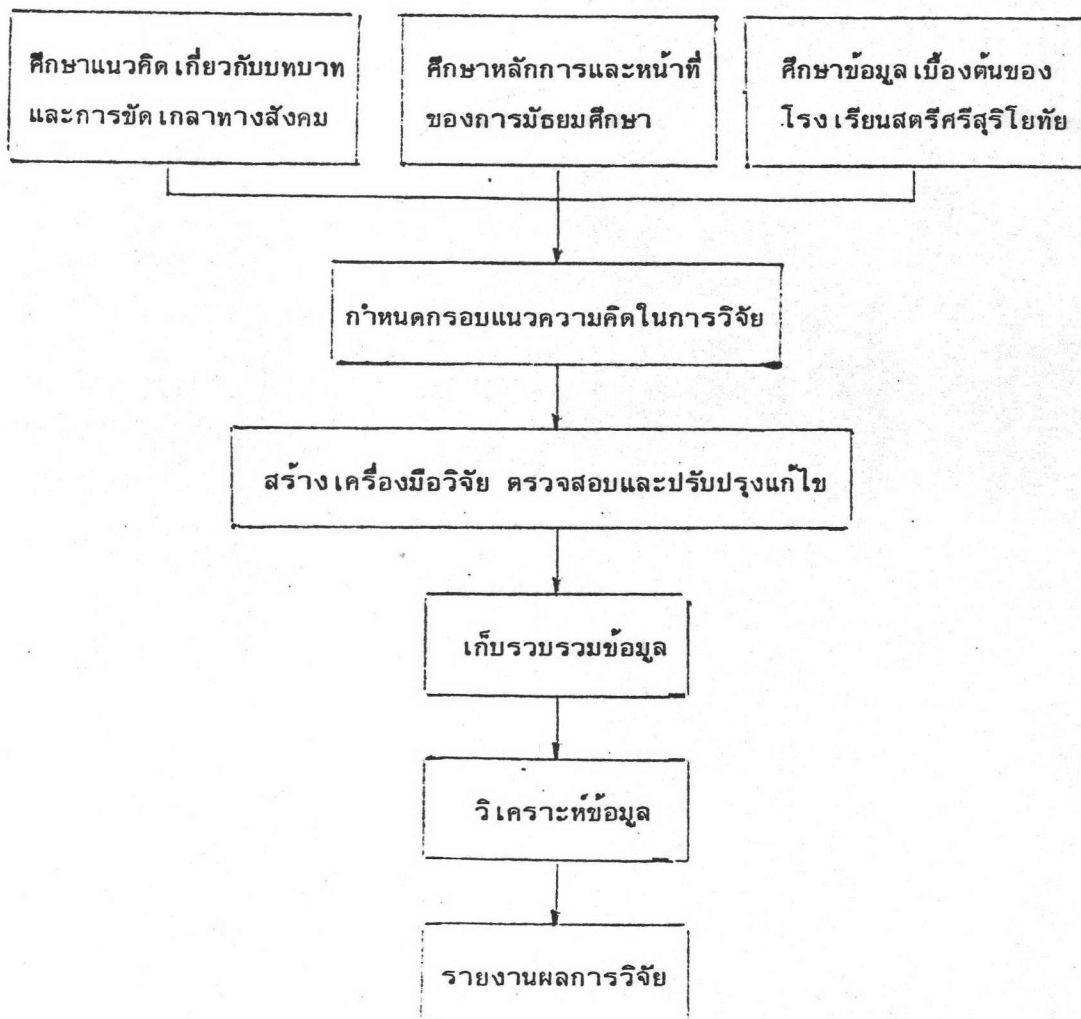
ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ก. ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูอาจารย์ที่ทำการสอนและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยทุกคน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 127 คน

2. ขั้นตอนในการวิจัย มีขั้นตอนการวิจัยดังแผนผังข้างล่างนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้
สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการขัดเกลาทางสังคม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบ
สอบถามจะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) โดยตอบเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิกการศึกษา
ตำแหน่งหน้าที่ในมัจจุบัน และระยะเวลาที่รับราชการในโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการขัดเกลาทางสังคม
แบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

คำถามทั้งหมดมี 56 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปลูกฝังระเบียบวินัย ซึ่งได้แก่ เรื่องการตรงต่อเวลา การรักษา
ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความซื่อสัตย์ การประหยัด การมีความรับผิดชอบและความอดทน
มี 14 ข้อ คือ ข้อ 1-14
2. ด้านการปลูกฝังความมุ่งมั่น ซึ่งได้แก่ เรื่องการแสดงความสามารถ ความเชื่อมั่น
ในตนเอง ความทะเยอทะยาน การรู้จักปรับปรุงตนเอง และแสวงหาความรู้ความพอใจในงานที่ทำ
สำเร็จ ความเป็นผู้นำ และความต้องการในการศึกษาต่อ มี 14 ข้อ คือ ข้อ 15-28
3. ด้านการสอนให้รู้จักบทบาททางสังคม ซึ่งได้แก่ เรื่องความกตัญญูกตเวที การเคารพ
ขนบธรรมเนียม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การส่งเสริมการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย การรักษาสาธารณคดี และการคำนึงถึงสวัสดิภาพและประโยชน์ของส่วนรวม
มี 14 ข้อ คือ ข้อ 29-42
4. ด้านการสอนให้เกิดทักษะ ซึ่งได้แก่ เรื่องการมีทักษะในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา
การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การช่างสังเกต การช่วยเหลืองานโรงเรียน การช่วยเหลือสังคม
ทักษะในการสนทนาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะทางค่านิยม มี 14 ข้อ คือ ข้อ 43-56

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาท
ของโรงเรียนในการขัดเกลาทางสังคม แต่มีลักษณะคำถาม เป็นแบบการแสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะ มีทั้งหมด 4 ข้อ

นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ ให้คำแนะนำในแต่ละข้อความ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อความ (Content Validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะนักวิชาการทางด้านสังคมวิทยา จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

1.1 รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะนักวิชาการทางการด้านการมัธยมศึกษา ได้แก่

2.1 ศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพ็ชรชอย

3. ผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานด้านโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่

3.1 อาจารย์บรรจง แอดสกุล

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้ว จึงนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้งก่อนจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 2 วิธี คือ

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสนาม (Field Research) ซึ่งได้แก่ข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบเข้าไปมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยได้เข้าไปในโรงเรียนเพื่อสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการขัดเกลาทางสังคมของโรงเรียน

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งได้แก่ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมด

ก่อนเข้าสู่สนามที่วิจัยคือโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือของกรมสามัญศึกษา ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังครูอาจารย์โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากร และขอเข้าสังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้จัด

ส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา และของผู้วิจัยเอง โดยส่ง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมดขณะอยู่ในสนามวิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ทั้งหมดขณะอยู่ในสนามวิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.59

การเก็บรวบรวมข้อมูลอีกส่วนหนึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการเข้าไปสังเกต การณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยใช้ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2530-22 มกราคม 2531 ช่วงระยะเวลาดังกล่าวผู้วิจัยได้เข้าไปอยู่ในโรงเรียน ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. - 17.00 น. วันละ 9 ชั่วโมง เพื่อเก็บข้อมูล เกี่ยวกับสภาพทั่ว ๆ ไปของโรงเรียน เช่น สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครูอาจารย์และนักเรียน การขัดเกลาทางสังคมของครูอาจารย์ กฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น และช่วงระยะเวลาดังกล่าวผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จ รูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Science) โดยแบ่งการวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดโดยแยกข้อมูล เกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิกการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ ความตำแหน่ง ระดับชั้นที่สอน และหน้าที่ในปัจจุบัน โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของครูอาจารย์ในโรงเรียนในการขัด เกลาทาง สังคม โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่า น้ำหนักของคำตอบออกเป็น 5 ระดับดังนี้

4	แปลความจาก	เสมอทุกครั้ง
3	แปลความจาก	บ่อยครั้ง
2	แปลความจาก	บางครั้ง
1	แปลความจาก	นาน ๆ ครั้ง
0	แปลความจาก	ไม่เคยเลย

การแปลความของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ถึงเกณฑ์ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายความว่า	เสมอทุกครั้ง
2.50 - 3.49	หมายความว่า	บ่อยครั้ง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	บางครั้ง
0.50 - 1.49	หมายความว่า	นาน ๆ ครั้ง
0.00 - 0.49	หมายความว่า	ไม่เคยเลย

"เสมอทุกครั้ง"	หมายถึง	เรื่องที่เกิดขึ้นหรือทำ เช่นนั้น เป็นประจำทุกครั้ง
"บ่อยครั้ง"	หมายถึง	เรื่องที่เกิดขึ้นหรือทำ เช่นนั้นบ่อยครั้งแต่ไม่เป็นประจำ
"บางครั้ง"	หมายถึง	เรื่องที่เกิดขึ้นหรือทำ เช่นนั้นบางครั้งเท่านั้น
"นาน ๆ ครั้ง"	หมายถึง	เรื่องที่เกิดขึ้นหรือทำ เช่นนั้นน้อยมาก
"ไม่เคยเลย"	หมายถึง	เรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่เคยทำ เช่นนั้นเลย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมระหว่างกลุ่มครูอาจารย์

ชายและครูอาจารย์หญิง กลุ่มครูอาจารย์ที่ปรึกษาและครูอาจารย์ทั่วไป กลุ่มครูอาจารย์ที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี และครูอาจารย์ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และกลุ่มครูอาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และครูอาจารย์สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ทำได้ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าที่ (t-test)

6. การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ มาแปลผล และเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง และการบรรยาย

ข. ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

จากแบบสอบถามจากครูอาจารย์ 96 คน ทำให้ทราบลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษาดังนี้คือ ครูอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นหญิง 78.1% เป็นชาย 21.9% ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์จำแนกตามเพศ

เพศ	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	21	21.9
หญิง	75	78.1
รวม	96	100

ครูอาจารย์ส่วนมากมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.8 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 และอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามอายุ

อายุ	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
21 - 30	10	10.4
31 - 40	54	56.3
41 - 50	19	19.8
51 - 60	13	13.5
รวม	96	100

ครูอาจารย์ส่วนมากมีอายุราชการมากกว่า 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.0% รองลงมาคือ ครูอาจารย์ที่มีอายุราชการ 10 - 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.1% อายุราชการ 7 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.4 อายุราชการ 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.3 อายุราชการ 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.1 และอายุราชการที่น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	2	2.1
1 - 3	2	2.1
4 - 6	8	8.3
7 - 9	9	9.4
10 - 12	26	27.1
มากกว่า 12 ปี	49	51.0
รวม	96	100

ครูอาจารย์ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.4 รองลงมาคือวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 11.4 และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	4.2
ปริญญาตรี	81	84.4
ปริญญาโท	11	11.4
ปริญญาเอก	-	-
รวม	96	100

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	5	5.2
ครูอาจารย์	91	94.8
รวม	96	100

ประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากมีระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 4 - 6 ปี และมากกว่า 10 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 20

สำหรับกลุ่มครูอาจารย์ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่งมากกว่า 10 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมาคือระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 7 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.2 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 4 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.0 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 และระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่งน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

เมื่อรวมประชากรทั้งสองกลุ่มปรากฏว่า ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่งมากกว่า 10 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาคือระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 7 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง 4 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่งน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์จำแนกตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตามตำแหน่ง
ปัจจุบัน

ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ ตามตำแหน่ง	ผู้บริหาร		ครูอาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	-	-	2	2.2	2	2.1
1 - 3	1	20.0	2	2.2	3	3.1
4 - 6	2	40.0	10	11.0	12	12.5
7 - 9	-	-	12	13.2	12	12.5
มากกว่า 10 ปี	2	40.0	65	71.4	67	69.8
รวม	5	100	91	100	96	100

ครูอาจารย์ส่วนมากจะสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย แต่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่า มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคือผู้ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย แต่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 15.6 เท่ากัน ผู้ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 14.6 และผู้ที่ไม่ได้สอน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

-ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามระดับชั้นที่สอนในปัจจุบัน

ระดับชั้นที่สอนในปัจจุบัน	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	14	14.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15	15.6
มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย		
แต่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่า	41	42.7
มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย		
แต่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า	15	15.6
ไม่ได้สอน	11	11.5
รวม	96	100

ประชากรที่ศึกษาส่วนมาก เป็นครูอาจารย์ทั่วไป ซึ่งหมายถึงครูอาจารย์ประเภทอื่น ๆ
ที่ไม่ใช่อาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.5 ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษามีน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ
37.5 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของครูอาจารย์ จำแนกตามหน้าที่ในปัจจุบัน

หน้าที่ในปัจจุบัน	ครูอาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ที่ปรึกษา	36	37.5
ครูอาจารย์ทั่วไป	60	62.5
รวม	96	100